

Snabbbesök på Åland

av Ingemar Carlsson

***Kan man se Åland på
drygt ett dygn?***

Nej!

***Men man kan lära
känna en liten del av
detta lilla örike mellan
Sverige och Finland.***

***Tänk att du helt plöts-
ligt får ett veckoslut
eller ett par dagar extra
ledigt.***

***Det räcker för en kort-
resa till Åland.***

***Och då menar jag inte
en tur- och returresa
med någon av färjorna
utan ett riktigt besök.***

Så här kan det gå till.

Börja resan med att ta morgontu-
ren med Viking Grace från Stads-
gården. Hon avgår redan 07.45
för sin resa till Åbo. För att tillgo-
dose EU:s regler om taxfria inköp
anlöper hon Mariehamn klockan
14.00 där vi kliver i land.

Under resan har vi färdats med
det gasdrivna fartyget genom två
vackra skärgårdar och tagit del av
både frukost och lunch.

Vid infarten till Mariehamn ser
vi ett av Ålands vårdtecken, se-
gelfartyget Pommern och ovanför
henne Sjöfartsmuseet.

Det fyrmastade fraktsegelfarty-
get Pommern byggdes i Glas-
gow i Skottland för ett tyskt rederi
och sjösattes 1903. Hon är i dag
det enda fartyget av sitt slag som
är bevarat i ursprungligt skick - i
hela världen!

Ålands Sjöfartsmuseum

År 1923 inköptes hon av redaren Gustaf Erikson i Mariehamn som kom att äga världens största segelfartygsflotta. Fram till andra världskrigets utbrott 1939 var hon i drift och besökte däremellan hemhamnen Mariehamn bara 5 gånger. Hon seglade bland annat på den så kallade vetetraden mellan Australien och England.

1953 donerades Pommern till Mariehamns stad som museum.

Ombord får vi en uppfattning om hur livet var för sjömännen

under världsomseglingar på tidigt 1900-tal.

På fartyget finns också en 20 minuters film om en resa, Åland - Australien - Åland.

Sjöfarten har alltid varit, och är, en viktig del av Åland. Dess historia och betydelse för livet på öarna får vi en bra föreställning om på Ålands Sjöfartsmuseum.

Efter en flera år lång om- och tillbyggnad inleddes en ny era i museets historia.

Utställningen med montrar och föremål finns det gott om, likaså interaktiva stationer och möjlighet att fördjupa sig i olika aspekter av sjöfart, historia och kultur.

Något av det mest udda bland utställningsföremålen är en 1700-tals piratflagga från Medelhavet.

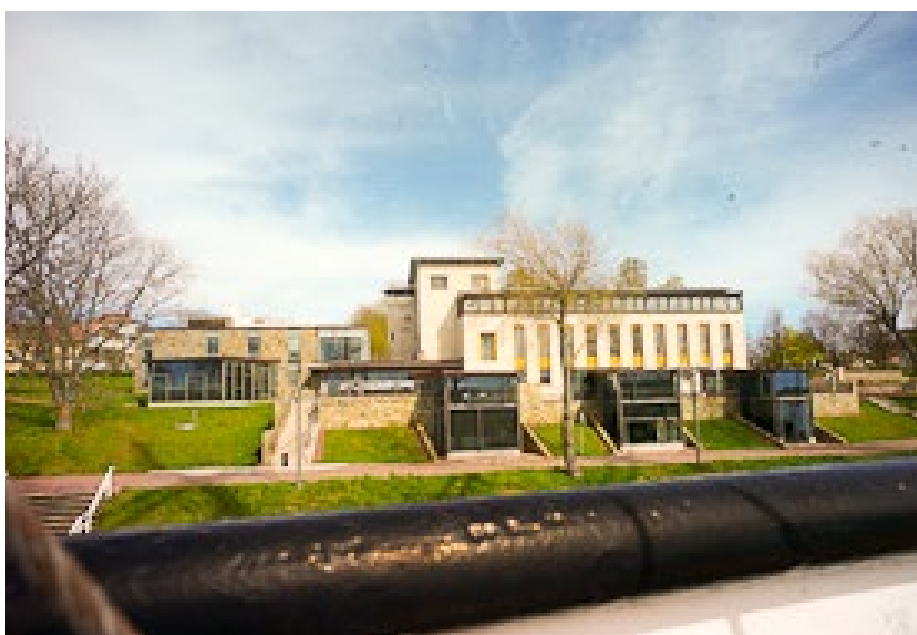
Nu börjar det närma sig kväll och dags att uppsöka ett hotell. Det finns det gott om på Åland, enbart i Mariehamn drygt ett tiotal.

Är vi inte intresserade av nattliv eller gå på casino reser vi så långt norrut det går på det åländska fastlandet, till Hotell Havsvidden.

Det var förre chefen för lilla regionala Ålandsbanken, Thorvald Eriksson, som byggde sig en sommarstuga uppe på berget i Geta..

Snart föddes tankarna på att skapa ett rekreations- och hälso-center. På sommaren 1990 öppnades Havsvidden för första gången.

2006 bytte Havsvidden ägare som successivt har utvecklat anläggningen till en resort bestående av hotell, konferens, pool- och bastu, utebad,

Ålands Sjöfartsmuseum

Öppettider

Ålands Sjöfartsmuseum

September-maj alla dagar 11:00 - 16:00

juni-augusti alla dagar 10:00 - 17:00

Ålands fotografiska museum

16.6-31.8.2015

tis-lör kl. 11-18 (sön-mån stängt)

1-30.9.2015

lör-sön kl. 11-16

Övriga tider enligt överenskommelse, året runt.

Tel. +358 1843964, +358 1843898 eller +358 4570595967

Hotell Havsvidden

ANDRA DAGEN

Efter en stadig frukost och kanske ett morgondopp är det dags för återfärden till Mariehamn. På vägen besöker vi några trevliga sevärdheter.

Grannas Äppelodling

Mitt på "Fastlandet" ligger Ålands fruktträdgård

Åland har ett klimat med många soltimmar och en lång höst. Detta är gynnsamt för äppelodling och i många byar står äppelträden tätt. Här i den sköna skärgårdsluften får äpplena mogna på kvist.

En av de större odlingarna hittar vi hos Grannas Äppel som finns i byn Västanträsk i Finström.

Varje år plockas stora mängder äpplen för hand från träden. En del säljs som de är, andra pressas till en god och naturlig juice. Köp gärna med från butiken.

Jan Mattsson driver Grannas Äppelodling.

Bara någon mil härifrån ligger ett i Europa, och hela världen, unikt museum - Ålands Fotografiska Museum - i Kastellholm.

Fotografiska Museet öppnades 2001 av Olle Strömberg, bördig från norra Skåne, som då hade samlat fototeknik sedan 1967.

2014 flyttade museet till Bastövägen 7 i Pålsböle cirka 700 m. från Finströms kyrka (passera Rosa Verkstan, vik ned på Bastövägen vid kvarnen)

Olles intresse för fotografering började redan då han var 10 år gammal och fick sin första kamera i present.

Samlingen utökas varje år, dels genom eget samlande och dels genom donationer av kameror, projektorer, film, kameratillbehör osv med mera.

Museet är indelat i fyra delar, där den första är en affär med inredning från 1920-talet, fylld med kameror, projektorer, film, fotolampor, diautrustning, fotohörn, allt, allt som kunde hittas i en fotoaffär.

I del två finns till exempel video, tv-kameror, telefoto, ljud, mixerbord, Karlsson högtalare, och en utrustning som används för att hitta vattenläckor.

I det tredje och det största rummet hittar du filmkameror, bio projektorer, 1800-tals kameror och fotografisk teknik

Det finns mellanformatskameror och sist men inte minst en kamera som tillhört Fridtjof Nansen och som han hade med sig på Nordpolsexpeditionen 1893-1896 med fartyget Fram.

När du fortsätter din rundvandring hittar du digitalkameror, utrustning donerats av Sjukhuset på Åland och sedan är du i mörkrummet, där finns allt som behöves för att framkalla, tillverka och kopiera fotografier. Inredningen i mörkrummet kommer delvis från Godby Apotek.

I Café Lumière finns det alltid hembakt och smörgåsar. Du kan även hitta Benitas Bod där tex. handgjorda smycken i halvädalstenar finns, designade av Benita Strömberg.

Dags för lunch som vi intar i Stallhagens ölbryggeri.

På sommaren 2010 upptäckte några åländska dykare ett skeppsvrak i Ålands skärgård. Ur lasten bärgades fler än hundra flaskor champagne och fem flaskor öl.

Efter omfattande analyser har originalreceptet återskapats och nu kan vi hos bryggeriet dricka det 170 år gamla ölet.

Ålands landskapsregering är ägare till samtliga fynd och har låtit ölen analyseras av Teknologiska forskningscentralen VTT i Finland.

Olle Strömberg i den gamla fotoaffären

Hos Stallhagen lagas maten inför öppen ridå

Resultatet är lanseringen av en autentisk replika av vrakölet som getts namnet Stallhagen Historic beer 1843.

Bryggeriet Stallhagens samarbete med Ålands landskapsregering gör att en del av intäkterna från varje såld ölflaska går till välgörande ändamål.

Öppettider

Ålands Sjöfartsmuseum

September-maj alla dagar 11:00 - 16:00. Juni-augusti alla dagar 10:00 - 17:00. Pommern har stängt 1/10 - 30/4.

Ålands fotografiska museum

16.6-31.8.2015
tis-lör kl. 11-18 (sön-mån stängt)
1-30.9.2015
lör-sön kl. 11-16
Övriga tider enligt överenskommelse, året runt.
Tel. +358 1843964, +358 1843898 eller +358 4570595967

Här bryggs Stallhagens berömda öl

Kastellholms slott i Sunds socken omnämns för första gången i riksdrotsen Bo Jonsson Grips bouppteckning 1388.

Slottet är Ålands enda medeltida befästningsanläggning och har byggts ut och om i flera omgångar, senast efter en brand 1619. Slottet var Ålands administrativa centrum fram till 1634.

Den svenska Vasaättens medlemmar intresserade sig för slottet, såväl Gustav Vasa som hertig Johan besökte slottet, och här satt Erik XIV och Karin Månsdotter fängslade under några månader 1571.

En brand 1745 lade slottet i ruiner, och det användes därefter bland annat som spannmålsmagasin. Efter flera omfattande restaureringar, senast på 1990-talet, är slottet nu ett museum.

Kastellholms slott är stängt 16/9 - 1/5. besök utanför säsongen kan bokas på tel 432150.

Hemresa

Därmed är dagen slut och det är dags för hemresa. Måste vi hem på kvällen blir det via Eckerö där Eckerölinjen tar oss för en billig penning över Ålands hav till Grisslehamn. Därifrån vidare med anslutningsbussar.

Tandemcykel tillåten

KASTELLHOLM

Per-Olof Berglund, inspirerande guide på Kastellholms slott. I bakgrunden Gustav Vasa med tidslinje över slottets historia

SMAKBYN

På gångavstånd från Kastellholms slott ligger Smakbyn. Sedan november 2012 är det här som stjärnkocken Michael Björklund håller till med sina många verksamheter.

Här driver han inte bara restaurang (170 platser) utan även café, gårdsbutik, bränneri, vinkällare samt konferens och festvåning.

Smaka på en äkta ålandspannkaka som serveras med plommonpuré och vispgrädde. Gärna med något gott att dricka till - om du inte kör bil.

I Smakbyn sker matlagningen med full insyn.

Vinkällaren

Ålandspannkaka

6 dl mannagrynsgröt
2 dl mjölk
3/4 dl socker
1/2 msk salt
kardemumma
1 ägg
smör
vispad grädde till servering

Värm mannagrynsgröten och späd ut med mjölken. Blanda socker, salt, kardemumma och rör i.

Tillsätt ägg och håll smeten i en smörad och bröad form. Ringla lite smält smör över.

Grädda sedan i 175 grader ca 45 minuter. Servera sviskonkräm och vispad grädde till.

Michael Björklund

Från Smakbyn har man fin utsikt mot Kastellholms slott

Sviskonkräm

10 torkade plommon
5 dl vatten
1 bit kanel
1/2 dl socker
1 msk maizena mjöl
0,5 iter vatten

Skölj plommonen och blötlägg dem någon timme i en halv liter vatten.

Tillsätt kanel och koka tills plommonen är mjuka. Smaksätt med socker och avlägsna kastrullen från värmen.

Blanda maizena mjölet med lite vatten och håll i under kraftig omrörning. Ge krämen ett hastigt uppkok och håll den i en serveringskål.